

MÈTODES NUMÈRICS I

Grau de Matemàtiques. Curs 2017-18. Semestre de primavera

Pràctica 1: Estudi d'errors

Exercici 1 L'èpsilon de la màquina és el menor valor real $u > 0$ de la forma $u = 2^{-i}$, $i > 0$, que verifica $1 + u > 1$.

Feu un programa (**epsilon.c**) que calculi l'epsilon de la màquina dels tipus **float** i **double**. Quina conclusió en traieu? El valor es correspon amb el que havieu pensat?

Exercici 2 Volem calcular $S(N) = \sum_{j=1}^N \frac{1}{j^2}$ per als valors $N = 10^3, 10^4, 10^5$ i 10^6 .

Feu un programa que calculi $S(N)$, sumant els termes començant per $j = 1$ fins a $j = N$ i a l'inrevés. Compareu els resultats obtinguts, $S_{calc}(N)$.

Feu primer tots els càlculs en precisió simple. Després, en precisió doble. (**sumes.c**)

Quines conclusions en traieu?

Exercici 3 Considerem l'esquema iteratiu següent:

$$\begin{aligned} x_0 & \text{ fixat} \\ y_0 & = \sqrt{1 - x_0^2} \\ t_0 & = x_0^2 + y_0^2 = 1 \\ \left\{ \begin{array}{l} x_{n+1} & = 2x_n y_n \\ y_{n+1} & = x_n^2 - y_n^2 \\ t_{n+1} & = x_{n+1}^2 + y_{n+1}^2 \end{array} \right. \quad n = 0, 1, \dots \end{aligned}$$

Demostreu, per inducció a partir de $t_0 = 1$, que es verifica $t_n = 1$, per tot n .

- a) Feu un programa que calculi, en precisió simple, els 30 primers termes de la successió $\{t_n\}_{n \geq 0}$, a partir d'un valor de x_0 que s'ha de llegir. Executeu-lo per a diferents valors de x_0 . Per als valors $x_0 = 0.3$ i $x_0 = 0.8$, escriviu la sortida en els fitxers **f03.res** i **f08.res**, respectivament. Feu la gràfica d'aquests dos casos, mitjançant el programa **gnuplot**. Dibueixeu les gràfiques per als rangs de t següents: $[0.5, 2.5]$ i $[0.99, 1.01]$.
- b) Modifiquem el programa anterior per treballar en precisió doble i calculant 60 termes de la successió. Executeu-lo per a diferents valors de x_0 ; en particular, podeu agafar els valors $x_0 = 0.35, 0.55, 0.75, 0.85$. Feu-ne la gràfica mitjançant el programa **gnuplot**.

Comenteu els resultats.

Exercici 4 a) Escriviu la sèrie de Taylor de la funció $\log(1 + y)$ per $y = x$ i $y = -x$ ($|y| < 1$) (la denotarem (L_1)).

- b) Determineu un valor aproximat de $\log(0.7)$, a partir del polinomi de Taylor de grau n de (L_1) per $n = 7, 9, 11$. Quin és l'error en S_{11} ? Quants termes de la sèrie són necessaris per tenir un error menor que 10^{-15} , per tot $0 < x < 10^{-3}$?
- c) De l'expressió (L_1) i la identitat $\log(a/b) = \log a - \log b$, deduiu-ne una expressió per

$$(L_2) \quad \log \frac{1+x}{1-x}.$$

Quin valor ha de tenir x en (L_2) per a aproximar $\log(0.7)$? Useu aquest x per calcular un valor aproximat de $\log(0.7)$, a partir del polinomi de Taylor de grau n de (L_2) per $n = 7, 9, 11$. Quin és l'error en S_{11} ? Quants termes de (L_1) són necessaris per a assegurar aquesta mateixa exactitud?